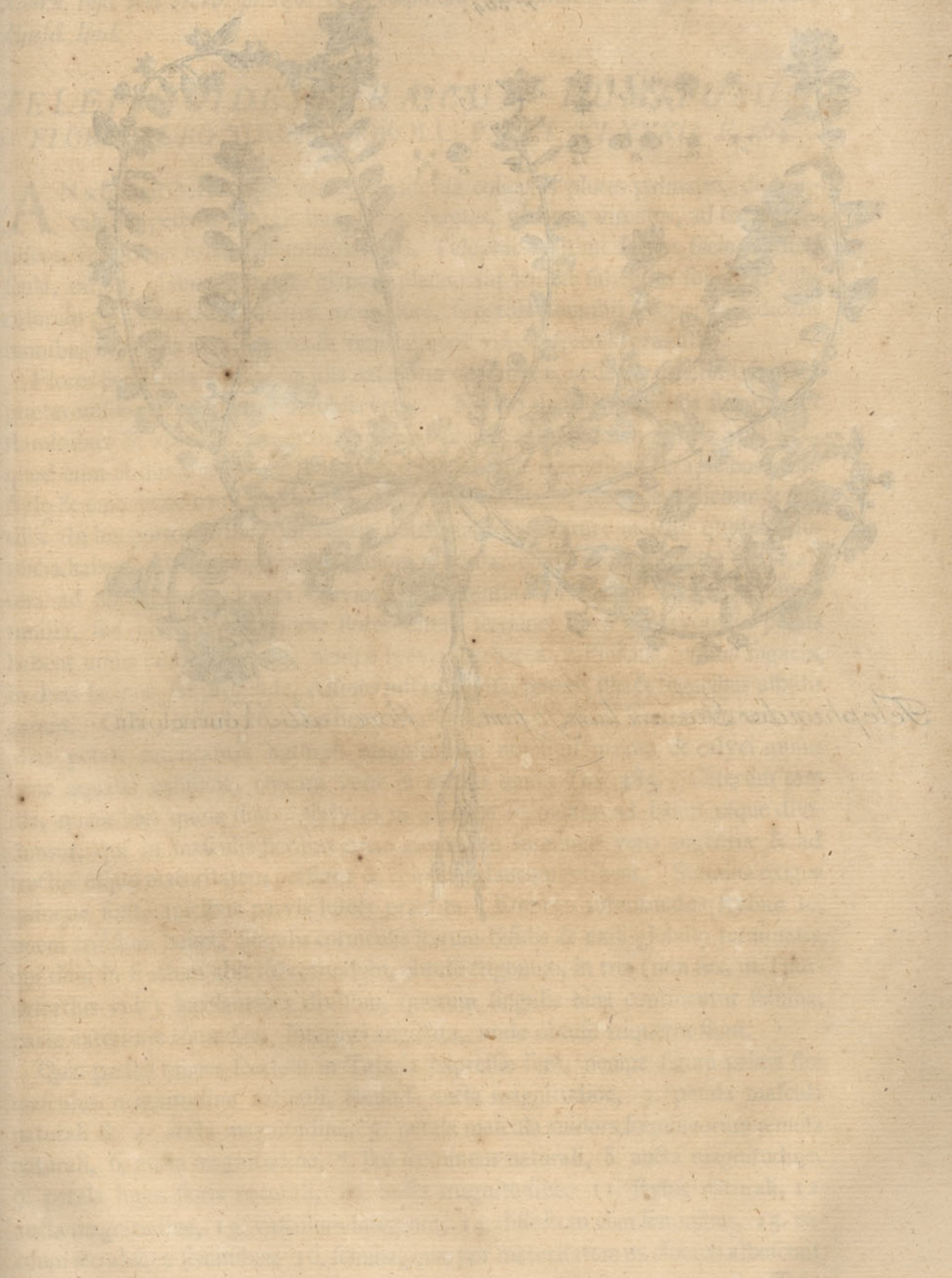

Phlox subulata

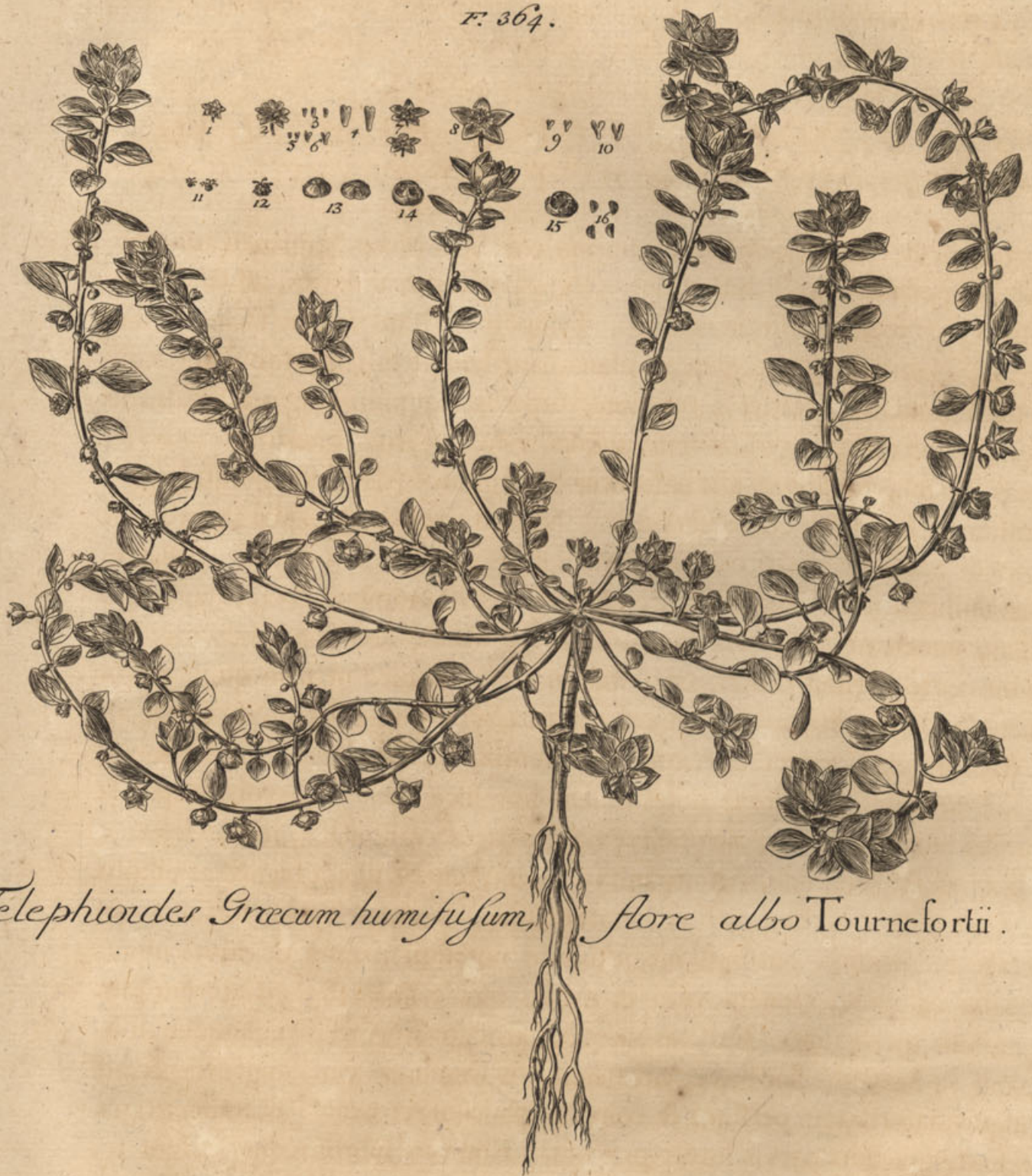
T. COLLEGE

1857

Scrophularia

F. 364.

Telephoides Græcum humifusum, flore albo Tournefortii.

foliorum sapor idem dicitur cum *Portulaca latifolia fativa C. B.* qui aquosus est & insipidus. Atque hunc, qui jam explicatus & icone expressus est, nascendi modum nobiscum constanter observat hæc planta.

Hujus porro generis species est, *Telephium Americanum Portulacæ folio Tourn. Inst. Rei Herb. p. 248.* & *Telephium maritimum Sedi folio, flore albo Ejusd. Ibid.*

TELEPHIOIDES GRÆCUM HUMIFUSUM,
FLORE ALBO TOURN. COROLL. P. L. T. CCLXXXII. F. 364.

ANUA est herba, quæ ex radice fibrosa coliculos plures palmares, dodrantes & pedales spargit humifusos, teretes, glabros, virentes, ad basim subfuscus, in quibus folia nascuntur alterna, *Telephii legitimi Imper. facie*, spissiuscula, nitida, glabra, utrinque glauca, plana, aut leniter saltem in superiori coliculi parte concava, inferius rotundiora, superius nonnihil longiora, pediculis tenuibus brevibus nixa, nervo & venis aliquot vix conspicuis prædita.

Flores & vascula e foliorum alis nascuntur ea ratione, ut sexus differentia, quod prætermisum a Tournefortio, observetur. Nam e singulis geniculis flos pendet staminibus & apicibus præditus, qui masculus & a quibusdam sterilis appellatur, quod eum nullus fructus insequatur, & alter absque staminibus & apicibus, solo stylo & embryone constans, qui, quod in fructum abeat, foemineus dicitur & fertilis. In his porro floribus differentia petalorum observatur: masculi quidem duplicia habent, altera longiora & tenuiora candida, obiter in extremitate incisa, altera ad horum basim locata breviora, subvirentia, profundius incisa, foemineis similia, sed nonnihil teneriora: flores autem foeminei circa embryonem petala habent unius tantum generis, nempe breviora herbacea crassiuscula, minus fugacia, in duas lacinias sat profunde, *Alfines instar*, divisa, teneris illis & fugacibus albidis carent. Quæ petala herbacea ob parvitatem suam fugerunt Tournefortium, qui alias petala caudicantia naturali magnitudine nonnihil majora & calyci minus bene æqualia exhibuit, crenam vero in medio omisit *Tab. 485.* Ceterum tam illa, quam hæc quina sunt. Calyces in quinque segmenta ad basim usque dividuntur, qui in masculis floribus emarcescunt, in foemineis vero augentur & ad fructus usque maturitatem perstant & colorem glaucum retinent. Stamina exigua quinque sunt, apicibus parvis luteis prædita. Embryo subrotundus stylum tenuem trifidum habet, singulis corniculis iterum bifidis & exili globulo terminatis, qui dein in fructum abit subrotundum, obtuse trigonum, in tria (non sex, ut Tournefortius vult) loculamenta divisum, quorum singulis bina continentur semina, parte exteriorie rotundata, interiori angulata, unde obtuse triquetra fiunt.

Quæ partes omnes seorsum in Tabula expressæ sunt, nempe figura prima flos masculus magnitudine naturali, secunda aucta magnitudine, 3. petala mascula naturali & 4. aucta magnitudine, 5. petala mascula minora foemineorum æmula naturali, 6. aucta magnitudine, 7. flos foemineus naturali, 8. aucta magnitudine, 9. petala hujus floris naturali, 10. aucta magnitudine, 11. stylus naturali, 12. aucta magnitudine, 13. vasculum integrum, 14. dissectum cum seminibus, 15. vacuum seu absque seminibus, 16. semina, quæ per maturitatem ex cinereo albescunt.

Tele-

Telephioïdis nomen huic generi imposuit Tournefortius, ob similitudinem, quam hæc species habet cum Telephio legitimo *Imper.* & hujus unicam tantum speciem, hanc nempe recensuit in *Instit. Rei Herbariæ Corollario*, aliam vero in Italia nascentem addidit Micheli, quæ in *Hort. Pisano* p. 163. dicta fuit, Telephioïdes Italica humifusa, flore herbaceo. Sed habet nostra etiam planta, demptis teneris illis masculinis petalis, herbaceos flores, ut eadem videri queat, quamvis in dicto Horto & Tournefortiana species seorsum enumeretur. Sane in specimine exsiccato ab ipso Micheli transmissõ nullam differentiam inter Italicam & Græcam deprehendo, cujus porro Synonyma mihi videtur, *Glaux procumbens*, *Myrti Tarentinæ folio* *Bocc. Mus. Part. II. p. 168. Tab. 119.* Plures vero aliæ in Indiis nascuntur species, *Nirouri* & *Kirganelli* nominibus ex *Horto Malabarico* notæ: nempe *Niruri* *Tom. II. p. 45. Tab. 27.* *Perin Niruri* *Tom. V. p. 85. Tab. 43.* *Tsjeria Nirouri* & *Katou Nirouri* *Ibid. p. 87. Tab. 44.* *Kirganelli* *Tom. X. p. 29. Tab. 15.* *Tsjeru Kirganelli* *Ibid. p. 31. Tab. 16.* *Niruri* *Ibid. p. 53. Tab. 27.* quamvis ego de secunda & penultima subdubitem, an veræ hujus generis species sint. Certior est species, *Telephioïdes frutescens Hyperici folio* *Plum. in. Delinat.* & *Fruticulus capsularis hexapetalos*, *Casiæ Poëtarum foliis e Maderaspantan* *Pluk. Alm. p. 159. Tab. 183. fig. 4.* & duæ aliæ species *Tabula eadem fig. 5. & 6.*

Postquam nostram hanc speciem descripsissem & figuram æri incidissem, ramum ejus in *Buxbaum Plant. min. cogn. Cent. II. Tab. 12. f. 2.* figuratum observo, sed absque floribus, de quibus & in descriptione altum silentium. Ceterum recte ab eo annotatur, fructum non in sex, secundum Tournefortium, sed in tria loculamenta divisum esse. Spontanea ea auctori observata in monte Olympo, deinde etiam in Media.

TETRAGONOTHECA DORONICI MAXIMI
FOLIO T. CCLXXXIII. F. 365.

PRO foliorum & florum magnitudine, planta est non magna, nam caules ejus sesqui & bipedalem altitudinem parum excedunt, teretes, hirsuti, brevibus intervallis mox ab imo ramos foliaque conjugata emittentes, foliis nullis infidentibus pediculis, sed latiuscula basi caules amplexantibus, *Doronici maximi* foliis caulem amplexantibus *C. B.* foliis superioribus similibus, non æque tamen in culta planta circa medium in latum diductis, per margines vero rarius, laxius & magis obiter sinuatis, ceteroquin illius instar subhirsutis.

Caulis circa medium e ramorum alis & in summa sua parte in pediolis bi & triuncialibus flores profert flavos, *Coronæ Solis* figura, sed in eo diversos, quod semiflosculi laciniati & in tria segmenta divisi sint, & quod discus eorum e flosculis laxius congestis constet, quibus semina subjiciuntur nuda, nullis in summitate eminentiis foliosis, illius instar, terminata. Sed ea præcipue notabilis est differentia, quod totus flos calyce simplici, in quatuor segmenta velut triangularia, vel cordata potius, diviso includatur; qui calyx id peculiare habet, quod, antequam flos explicetur, vesicam vel thecam referat quadrangularem, marginibus segmentorum ejus ita sibi approximantibus, ut connexi & integri hinc videantur calyces.

T. 365.

Tetragonotheca Doronici maximifolia.

CCXXIII. T.

372. N

Tetraplochea *Strombosia* *me...*

F. 366.

Teucrium fruticans Bæticum Clus.

F. 367.

Teucrium fruticans Bæticum, minore folio.

F. 368.

Teucrium fruticans Bæticum, ampliore folio.

ces. Floris autem maturitate appropinquante segmenta illa explicantur, & florem exponunt e semiflosculis decem undecimve, subinde & pluribus constructum, cuius discus ab initio densior & in medio cuspidatus est, deinde vero, ubi flosculi omnes explicantur, laxior multo fit, & capitulum squarrosum refert.

Flosculi in quinque lacinias breves dividuntur, & tubulum continent ab initio depressum, dein ad farinae emissionem elongatum & flosculo supereminentem, coloris subfusci, quinque in basi crasculis, ceu staminibus, innitentem, in summitate vero in quinque exiguas crenas divisum, unde stylus prominet bifariam divisus & reflexus. Flosculis squamulae interponuntur candidae tenerae, carinatae, quae ab initio magis prominent & umbonem floris cuspidatum efficiunt, ad flosculorum vero elongationem deprimuntur & fere disparent. Semiflosculus seorsum figura prima, secunda, tertia, & quarta flosculi & semina, quinta squamulae designantur.

E feminibus Carolinensibus nata floruit anno 1726. Septembris initio, sequentibus annis paullo maturius, ea plane figura, qua designata est planta. Observari autem debet, specimina, quae habemus spontanea, inter genicula & folia habere breviora & pro longitudine latiora, frequentiusque in ambitu dentata, Doronico illi maximo similia, cujusmodi folium seorsum figura sexta, & septima folium inferius adpictum est.

Qui Graecis literis mediocriter fuerit imbutus, nominis, quod a singulari perianthii structura meruit, rationem facile cognoscat. Ceterum qui ad superius allata attenderit, quomodo hoc genus a Corona Solis & aliis differat, facile apprehendet.

Dicitur, credo, Doronicum Carolinianum flore folioso Petiv. Hort. Sicc. *Raj. Hist. Plant. Tom. III. App. p. 244. n. 7.* Alia synonyma non novi.

TEUCRIUM FRUTICANS BÆTICUM CLUS.
HISP. P. CCXXIX. HIST. PLANT. P. 348. T. CCLXXXIV.
F. 366.

TEUCRIUM FRUTICANS BÆTICUM, MINORE FOLIO *IBID.* F. 367.

TEUCRIUM FRUTICANS BÆTICUM, AMPLIORE FOLIO *IBID.* F. 368.

TEUCRII vulgaris fruticantis Bæticae Historiam conscripsit Clusius, & figuram ejus satis accuratam, nisi quod caulis perperam rotundus pingatur, & quod foliorum sinus, qui tamen non admodum observabiles, a pictore, ut ipse queritur, non expressi, vel potius horum loco denticuli hinc inde appicti sint, exhibuit.

Duae vero aliae, illi valde similes, ex Bætica etiam non ita pridem innotuerunt species: altera paullo ramosior, foliis minoribus & brevioribus praedita: altera foliis amplioribus gaudens, magis rugosis, minus splendidibus, tenui lanugine in superiore parte resperis; cum utriusque illius foliorum superior superficies atrovireo resplendet & subtus tantum incana folia observentur. Equidem species,

D d d d

quae

quæ ampliora folia habet, subtus etiam incana est, verum minus, ac illæ, candida, & id porro discriminis observatur, quod folia in hac specie per exsiccationem superne glauca fiant, inferne vero ferrugineum colorem acquirant.

Flores secundæ speciei primæ similes sunt, nisi quod paullo pallidiores videantur, ex cæruleo nempe albicantes, & quod stamina aliquanto longiora appareant, apicibus minoribus fuscis terminata, cum illius apices crassiores sint, & violaceo colore tincti conspiciantur.

Tertiæ speciei flores utriusque floribus nonnihil breviores & minores sunt, licet folia ejus ampliora sint, colore non cæruleo, sed purpurascete tincti, venis & striis magis conspicuis exarati, staminibus apicibus obsolete virescentibus capitatis.

Folia primæ speciei ad margines, præsertim superiora, nonnihil sinuata, seu undata sunt, & limbos inflexos habent, quod non æque in duabus reliquis observatur.

Ceterum omnium harum specierum flores, ut genus docet, unilabiati sunt, seu galea destituti, labio in quinque partes secto, quarum extrema propendet, ceteris amplior & concava est, secundum longitudinem in medio sinuata, vel laciniata potius, mediæ angustiores sunt, minus cavæ, utrinque in latera explicatæ, posteriores surrectæ sunt, galeæ locum implentes, ex obsolete herbaceo pallide purpurascetes. Flores ad singula genicula gemelli, singuli nempe e singulis foliorum alis nascuntur, pediculis tenuibus infidentes. Calyces in quinque segmenta æqualia, nisi quod superius & posterius nonnihil angustius sit, dividuntur.

Æstate omnes nobiscum florent, & licet primæ & vulgaris speciei figura Clusio & aliis jam tradita sit, ramulum tamen, ad differentiam clarius percipiendam, reliquis adjicere volui.

Synonyma primæ speciei ab utroque Bauhino enumerata sunt, quibus addi debent sequentia: *Teucrium exoticum fruticans Parisiense* *Pillet Syn.* *Teucrium Bæticum arborecens* *Munt. Cult. p. 626.* *Teucrium Bæticum flore cæruleo* *Pein. Hort. Bos. A. 1690.* *Chamædryis fruticosior flore violaceo, foliis subtus incanis* *Hist. Oxon. Part. III. p. 422. n. 7. Sect. XI. Tab. 22. fig. 7. (Clus.)* *Teucrium cæfio & amplo Rosmarini flore, Bæticum Clusio* *Barrel. Obs. 348. ic. 338.* *Teucrium Bæticum, calyce campanulato* *Boerb. Ind. Alt. p. 181. n. 3.*

Ad secundam speciem referendum videtur: *Teucrium argenteum, subrotundis foliis non sinuosis, flore cæruleo* *Pluk. Alm. p. 363.* *Teucrium Bæticum humiliter & ramosius, folio subrotundo* *Act. Phil. Num. 395. p. 127. pl. 196. Cat. Plant. Hortul. Lond. Tab. 3.*

Ad tertiam refero: *Teucrium Hispanicum, latiore folio* *Tourn. Elem. Bot. p. 176. Inst. R. Herb. p. 208.*

TEUCRIUM VIRGINICUM, ORIGANI FOLIO T. CCLXXXV. F. 369.

CAULICULO surgit dodrantali & pedali, in ramulos adversos decussatim seu cruciato situ diviso & subdiviso, foliis ad genicula simili situ locatis, figura foliorum Origani sylvestris, subhirsutis, ut sunt & caules ramulique. Quadrangulares ii sunt, angulis tamen ita obtusis, ut teretes fere appareant.

Summi

P. 380.

F. 369.

T. CCLXXXV.

Teucrium Virginicum, Origani folio.

Faint, illegible text at the top of the page, likely bleed-through from the reverse side.

Faint text below the illustration, possibly a Latin name or description.

FRUYRIUM VIRGINICUM ORIGANI POLIO

Quadrifidus... Faint text describing the plant's characteristics and uses.

Small text at the bottom right corner, possibly a signature or printer's mark.

F. 370.

Thlaspi Bonar. multiscisum, flore invisibili.

Summi ramuli capitula sustinent ab initio nutantia, ad floris autem explicationem erecta; calyces nempe sunt breviusculi, in quinque segmenta inæqualia, tria superiora longiora & majora, & duo inferiora breviora & minora divisi, e quibus flos prorumpit violacei coloris, figura florum Teucree, unilabiatus nempe, segmento medio propendente, cochlearis instar excavato, punctis saturatoribus violaceis notato, reliquis surrectis, galeæ instar, magis sane, quam in aliis Teucree speciebus, & pro reliqua floris magnitudine præter proportionem in hac specie amplis. Flores brevi decidunt, post quorum lapsum calyces surrecti & aperti manent, semina continentes subrotunda. Calyces hac de causa campaniformes dixit Tournefortius, Chamadryos autem tubulatos, quibus hæc genera præcipue distinguit. Addi debet floris figura, cujus lacinia superiores in Teucree magis, quam in Chamadrye, erectæ sunt, nec negligenda propria plantæ facies.

Augusto & Septembri mense nobiscum floruit hæc planta, orta e feminibus a Car. Du-Bois, Soc. Ind. Or. Thesaurarii, communicatis. Figura marginali prima, secunda & tertia flores, quarta, quinta & sexta calyces aliquot seorsum designati sunt.

Est Scutellaria cærulea Majoranæ folio, Americana Banisteri *Pluk. Alm. p. 358. & Am. p. 191. Tab. 441. fig. 8.* quæ figura ad specimen siccum plantæ spontaneæ facta, in qua folia minora, flores autem vitiose exprimuntur. Quam longe vero a Scutellariæ vel Cassidæ genere differat, ex supra relatis constabit. Quod si ergo Cassida Canadensis pumila, Origani folio Sarraceni *Inst. R Herb. App. p. 665. Edit. Sec. p. 185.* eadem sit, ut vult Plukenetius in Amaltheo, tum non minus Sarracenus, quam Tournefortius, in genere plantæ erraverunt.

THLASPI BONARIENSE MULTISCISSUM,
FLORE INVISIBILI T. CCLXXXVI. F. 370.

BIPEDALI & altiore est magnitudine, ramosum, ramis oblongis in latera sparsis, per quos multa nascuntur folia fasciculatim congesta, Tanaceti foliorum æmula, sed minus frequenter incisa; segmenta enim, quæ in Tanaceto cristata sunt, in hoc in lacinias pauciores divisa observantur, utrinque viridia, averfa parte & per margines minutis pilis obsita, saporis acris.

In summis ramis oblongæ nascuntur spicæ, in quibus flores & vascula disponuntur parva, compressa, in apice incisa & cordata, intus ad planum seu latitudinem capsulæ transversim divisa, semina continentia duo, in singulis nempe loculamentis singula, compressa per maturitatem & colore lutescente prædita. Flores ab initio congesti sunt, dein quo magis deflorescit, eo longius spica excrescit, & flores & vascula eo longius ab invicem removentur. Flores autem tam pufilli sunt, ut eos nudo oculo ne lynceus quidem detegere queat, vitrea autem lente adhibita quatuor observantur petala teretiusecula staminiformia, candida, reflexa, inter perianthium, quod e quatuor foliolis exiguis virentibus (pilosis) constat, locata. Stamina & apices tantum duos observare potui, contra aliorum hujus generis normam.

Flores hi figuris marginalibus 1. 2. 3. magnitudine naturali paullo ampliores, & magis adhuc figura 4. aucti, 5. vero & 6. semina naturali magnitudine seorsum expressa sunt.

Foliorum

Foliorum divisione & nascendi modo, florumque exiguitate ab omnibus aliis Thlaspi speciebus abunde differt.

Floruit Majo mense; e seminibus priori anno satis, quæ e Bonariensi agro nacti eramus.

*THLASPIDIUM HISPANICUM AMPLIORE
FLORE, FOLIO CRASSO DENTATO T. CCLXXXVII.
F. 371.*

Duo sunt plantarum diversa genera, quæ Thlaspidii nomen meruerunt apud *Rivinum* & *Tournefortium*. *Rivinus* hujus generis notas ex floribus, qui irregulares ipsi, vel si mavis inæquales, ex inæqualibus nempe petalis conflati sunt, desumit: *Tournefortius* autem differentiam a fructu describit, qui nempe post singulos flores e duabus filiculis planis una junctis constat. Flores specierum, quas *Tournefortius* eo refert, æqualia petala gerunt, dempto Thlaspidio fruticoso, Leucoji folio, semperflorente *Inst. R. Herb. p. 214*. Sed nec fructus hujus exacte similis est reliquis Thlaspidii *Tournefortii* speciebus, quapropter consultius id ad Thlaspidium *Rivini* refertur. Ad homonymiam autem tollendam velim ad designandum *Tournefortii* genus posthac usurpari satis appropriatam *Lobellii* Biscutellæ appellationem.

Igitur Thlaspidii species esto hæc, quam describendam habemus, nova species. Ea Thlaspidio *Perfico* sempervirenti & florenti, modo ex *Tournefortio* memorato, proxime accedit, sed planta non est æque fruticosa & lignosa, folia in extremis marginibus dentata, flores autem & umbellas nonnihil ampliores habet, vascula in apice fissâ, secus ac in illo contingit.

Eodem, quo fata fuit, anno, sub auctumni finem nobiscum floruit, caulibus ex eadem radice pluribus, satis crassis, virentibus, striatis, humi aliquousque reclinat, dein leniter surrectis, a pedali ad sesquipedalem longitudinem protensis & in plures ramos divisis, in quibus folia alterna serie disposita, ex angustiore principio sensim dilatata & in obtusum mucronem terminata, per superiores margines obiter dentata, crassa, glabra, venis, excepta media, pæne carentia, superne atrovirentia, subtus nonnihil pallidiora. Flores in extremis ramulis plures in umbellæ formam digesti nati sunt, ab initio candidi, dein dilute purpurei, inodori, specie *Hesperidis hortensis vulgaris*, sed e petalis inæqualibus conflati; duo enim latiora sunt & longiora, duo breviora & angustiora, petalis majoribus exteriorem, minoribus interiorem umbellæ partem spectantibus. In florum medio stamina sex, apicibus oblongis, ab initio luteis, dein ex fusco in obscure purpureum colorem desinentibus terminata. Calyces tetraphylli decidui, foliolis inter se æqualibus, virentibus, ad margines vero purpurascens. Fructus tum non dedit, quoniam flores nimis sero tulit, eosque superveniens frigus corrupit, in plantæ vero specimine exsiccato, quod in Hispania prope Gibraltariam lectum erat, ii in fasciculos umbellatim congesti erant, plani & foliacei, in summitate bifidi, in duas capsulas transversim divisi, quarum singulis singula inerant semina latiuscula, compressa, coloris subfusci. Cauliculi rigidi & lignosi erant, unde perennem conjicere licet plantam: folia, quam in culta planta, minora & obtusius dentata, quorum fasciculus

F. 371.

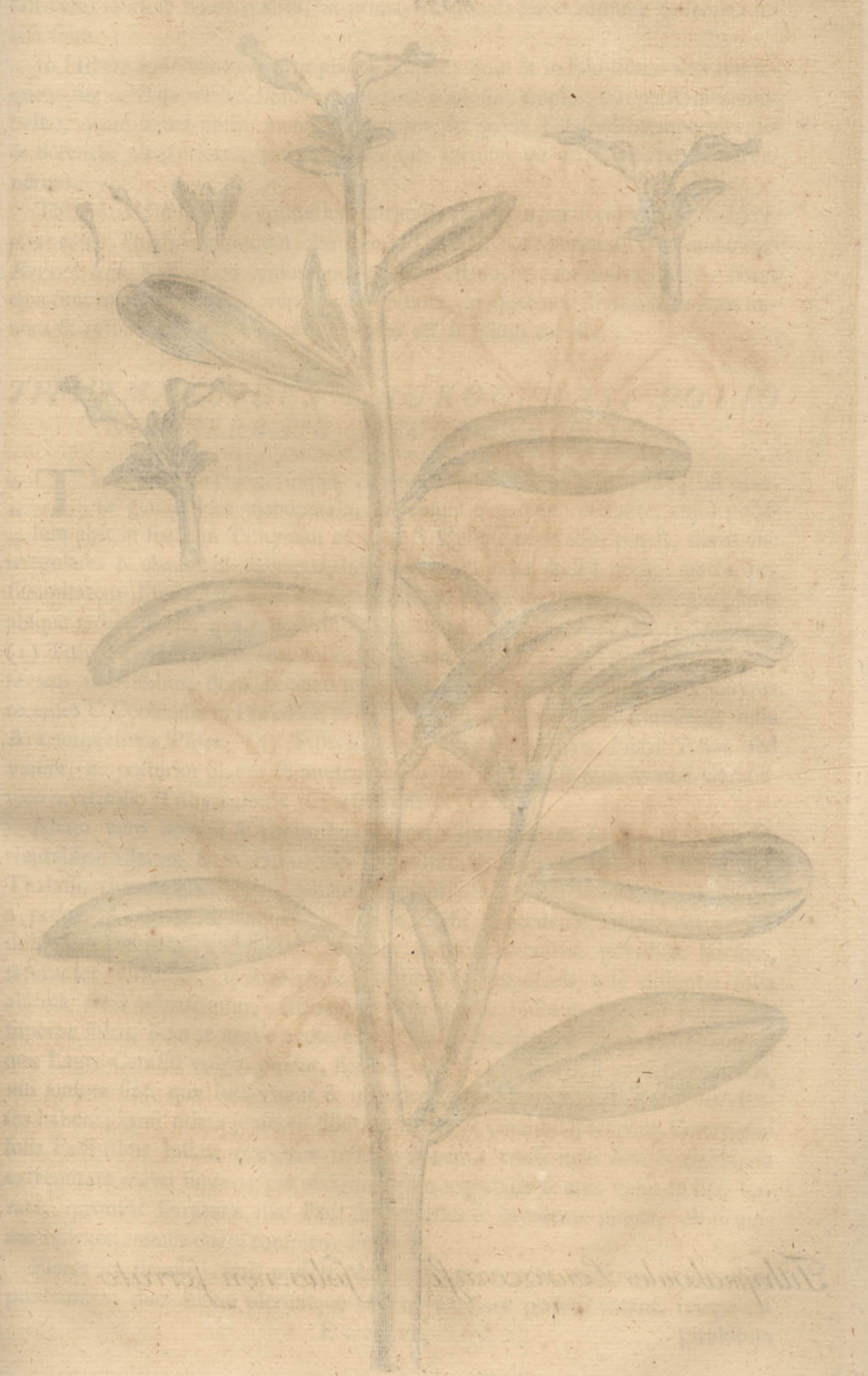
Thlaspidium Hispan. ampliore flore, folio crasso dentato.

Raboris [illegible]

T. CLAVATA

1822

Althaea rosea L.

F. 372.

Tithymaloides Laurocerasi folio, non serrato.

fasciculus seorsum figura quarta, at prima, secunda & tertia capsulæ & semina incisa sunt.

In Hibernaculo vero repositæ plantæ aliquot, quin & in solo libero servatæ sequenti anno, Majo mense, flores protulerunt copiosos, amplos, diu perstantes, umbellas, quam figura nostra monstrat, majores, & quam Thlaspidii sempervirentis & florentis, elegantiores, vascula etiam sub auctumno ad maturitatem pervernerunt.

Thlaspi Alpinum folio rotundiore carnosio, flore purpurascente *Inst. R. Herb. p. 212.* seu Thlaspi montanum folio serrato Cepææ, flore purpurascente umbellato *Barrel. Icon. 848.* quod videri posset, non est idem cum nostra specie: flores ejus sunt minores, vascula minora, rotundiora, in apice non divisa, folia item minora & rotundiora, totaque planta minor est & minus robusta.

**TITHYMALOIDES LAUROCERASI FOLIO
NON SERRATO T. CCLXXXVIII. F. 372.**

„ **T**ITHYMALOIDES, inquit Tournefortius *Inst. R. Herb. p. 654.* est plantæ genus flore monopetalo, calceolum quendam referente, cujus pistillum abit in fructum Tithymali æmulum.” Quibus notis addi potest, flores esse irregulares & clausos in segmenta difformia, non expansa, sed presse juncta, per summitatem divisos, stylum simplicem esse & flores in ramorum fastigio plures absque radio folioso, qualis in Tithymalo, nasci. Species hujus generis ipsi sunt: (1) Tithymaloides frutescens, folio Myrti amplissimo, *i. e.* Tithymalus Curassavicus myrtifolius, flore coccineo mellifero *Par. Bat.* cujus reliqua synonyma recenset C. Commelin in *Præl. Bot. p. 26. 27.* (2) Tithymaloides frutescens, folio Anacampserotis *Plum.* (3) Tithymaloides frutescens foliis Nerii *Plum.* sed vereor, ne posterior planta Plumeriæ potius species sit, alteram vero a Curassavico myrtifolio Tithymaloide diversam esse vix credo.

Aliam vero novam & veram hujus generis speciem, ex Indiis, ni fallor, Orientalibus allatam & in Horto viri Nobilissimi & strenuissimi Dn. Car. Wager, Thalassiarchæ Anglici primo cultam habemus, illius instar fruticantis, ramosam, a pedali ad cubitalem, sesquicubitalem & ætate procedente ampliorem procul dubio altitudinem enascentem, caulibus & ramulis crassis, teretibus, lævibus, saturanter viridibus, quibus pediculis brevibus longiuscule a se distantia folia alterna serie adnascuntur, saturanter item viridia, subtus nonnihil pallidiora, superne sulco, inferne nervo acuto extante distincta, non decidua, Padi exoticæ, quæ Lauro-Cerasus vulgo dicitur, figura, avenia, glabra, sed non splendentia, nisi juniora sint, quæ læte virent & splendent, subindeque venas aliquot levidentes habent; rami etiam juniores dilutius virent & nonnihil splendent. Ceteroquin folia Padi illius instar, margines reflexos habent, crassa item sunt & rigida, in extremitate obiter sinuata, per margines vero æquabilia & non, velut in illa, serrata, quamvis ferraturæ illæ Padi superficiales & in virente planta, ob margines reflexos, minus etiam conspicuæ sint.

Flores in summis ramis profert plures (septem, octo, novemque) successive prodeuntes; duo autem plerumque eodem tempore perfecti extant, reliqui ca-

E e e e e

pitulorum

pitulorum oblongorum virentium specie sub his latent, binis foliis conniventibus arcte inclusa, quæ postea ab invicem abscedunt & capitulum foliosum efficiunt. Ceterum flores monopetali irregulares sunt, e segmentis difformibus compositi, Calceoli muliebris similitudine, vel ut Hermannus & Breynius vulgarem speciem comparant, aviculæ, præsertim junioris, capitis figura, quorum superius cranium referens brevius est, colore sanguineo insigne, a quo lacinia aliquot oblonga (duæ videntur) extremitatem versus protenduntur, eodem colore imbutæ, lateralibus floris partibus connexæ & ab iis non facile distinguendæ: cetera vero lateralis & inferior floris pars, rostrum gulamve referens, integra est, aut saltem obiter in inferiori extrema parte incisa, e qua embryo emicat trigonus & tricoccus, stylo brevi simplici terminatus, ad cuius latera & in superiori parte stamina plura exeunt oblonga, apicibus didymis obsoleti coloris terminata. Quæ stamina e fundo floris oriuntur & nunc longiora, nunc breviora sunt; prima nempe longiora, posteriora breviora sunt, omnia vero, si perfectæ maturitatis, ejusdem longitudinis fiunt. Subter calyptram cranium referentem duo latent corpuscula globosa lucida, per lentem vitream tenuiter rugosa, quæ in Tithymalo Curassavico myrtifolio, flore coccineo mellifero *Par. Bat.* stamina & apices sphericos lucidos minus bene interpretantur Hort. Amstel. Observ. Auctores p. 32. circa quæ humor spargitur melliformis, (cujus gutta etiam in extremitate floris plerumque observatur,) cetera vero plantæ pars lacte acri turget.

Figura marginali prima flos secundum longitudinem dissectus, secunda embryo cui suo stylo & pedicelo integer, tertia idem transversim dissectus exhibetur. Reliquæ marginales figuræ flores vario situ monstrant. Sole in Cancro versante floret.

TITHYMALUS APHYLLUS MAVRITANIÆ
 IMPER. HIST. NAT. LIB. XXVIII. CAP. I. T. CCLXXXIX.
 F. 373.

„ **T**ITHYMALUS aphyllus nobis dictus, qui Xabra a nonnullis & Camar-
 „ num *Rbasis* esse existimatur, caule est erecto atque nudo, Spartii seu
 „ Genistæ instar, ut plurimum absque foliis, vel saltem paucissimis medio veris
 „ atque auctumni, floribusque subpallidis in apice caulium, qui modico decidunt
 „ intervallo, caulibus reliquo anni totius tempore nudis relictis. Post florem au-
 „ tumnali tempore semen producit, quod licet maturum terræ insitum apud nos
 „ non germinat. Frequens est autem hæc planta in locis Africæ maritimis, ubi
 „ proprio sub nomine educatur, quod nostra lingua Piper longum significat. La-
 „ tæ candidi luxuriosam stillat copiam, saporis acuti & ferme caustici, quo in
 „ pulverem siccato Mauri condimenti loco æque, ac nos pipere, utuntur. „ Hæc
 Imperatus. Xabra autem & Camarronus *Rbasis* visa fuit hæc planta *Rawolfio*,
 qui *Itin. Part. I. L. 4. p. 62.* de ea breviter agit & plantam lactariam vocat, de
 qua, quoniam absque floribus, semine & foliis reperit, nec sibi, nec aliis satisfacere
 potuit. Icone tamen, quam ex sicca fieri curavit, non aliam, quam hanc speciem,
 designari, ex ramorum ortu & eorum figura evincitur. Longe melior est figura
 Imperati, præsertim quæ in prima Italica, seu Neapolitana editione p. 761. ha-
 betur,

P. 584.

F. 373.

T. CCLXXXIX.

Tithymalus aphyllus Mauritania Imper.

XIXX JDO T

Thymus serpyllifolius L. *Thymus serpyllifolius* L. *Thymus serpyllifolius* L.

betur, quæ ipsi plantæ bene respondet, nec alium habet defectum, præterquam in floribus, qui plerique omnes tetrapetaloides facti, cum petalis vel segmentis potius æquabilibus subrotundis, cum pentapetaloides potius sint, & segmenta habeant crenata & in medio sinuata, quem defectum ut suppleam, & ut de ipsa planta, misere ab aliquibus Herbariæ rei Auctoribus cum aliis confusa, clarius constet, descriptionem & iconem accuratiorem dare volui.

A cubitali ad bicubitalem & tricubitalem altitudinem assurgit, caudice per vetustatem satis crasso, hinc inde a ramis vel abscissis, vel deciduis nodoso, lignoso, cortice crasso, e cinereo subfusco, hirsuto & rimoso vestito, cui ordinarie ad basim plurimi circumnascuntur stolones glauci, æqualis fere ab imo ad summum crassitie, frequentibus transversis lineis nodosis (a foliis deciduis) notati, pedales, bipedales & longiores, non aut parum ramosi, qui vero ex superiori caule & ramis nascuntur stolones frequentiores sunt & breviores, alterno, aut nullo potius ordine orientes, similibus oblongis & transversis exanthematibus nodosis notati; sunt enim stolones pleraque sua parte nudi, versus summitatem tantum foliosi, non raro foliis omnino destituti, in medio crassiores, quam inferius, in extremitate vero magis, quam ad basim, attenuati, glauci etiam, lenti & flexiles, nec nisi multorum annorum spatio ligneam duritiem acquirentes, frequenter etiam, antequam eo pertingant, emorientes; interior nempe substantia fungosa facile putrescit, exterior vero seu cortex, qui satis crassus, tabescit & in inanem cineream fistulam abit, quod & Rauwolfio in hac planta observatum.

Folia, ab inferioribus incipiendo, nullo certo anni tempore nobiscum decidunt & renascuntur, unde fit, ut stolones & foliati, & semifoliati, & nudi in eadem planta & eodem tempore observentur, ordinarie autem folia in ramis, qui flores tulerunt, exarescunt. Ceterum folia nova de summitate renascuntur, singula singulis lente, prout ramuli elongantur, succedentia, ab initio in cuspidem convoluta, dein sensim explicata, Lino similia, sed nonnihil crassiora, glauca, lævia, plana, aut leniter saltem, præsertim versus extremitatem, concava, avenia, nervo vix conspicuo prædita, cauli temere absque pediculis lata basi adnascuntia, toto anno, si a frigore custodiatur planta, virentia, sed facile decidentia.

Flores æstivis mensibus in summis ramis sex, septem & plures ex eodem pæne centro, dempto uno alterove inferiori, oriuntur, quibus folia ad basim duo triave, & singulis pediculis subter flores aliquot minora adnascuntur, ut proprie umbellam ex eodem principio foliatam non habeat planta. Ceterum flores ex luteolo herbacei sunt coloris, regulares, in quinque plerumque subrotunda, in medio sinuata & per margines crenata segmenta divisi, in quibus stamina latent plura, successive prodeuntia, apice didymo terminata, & capitula e floribus primum erecta nascuntur, stylo in tria filamenta bifida diviso terminata, quæ dein in florum segmenta procumbunt, trigona, lævia; flore autem præterito denuo, ut Imperatus pingit, erecta stant, nobiscum autem ea ad maturitatem non pervenerunt.

Nunc, quid Auctoribus de hac planta visum, tradamus. *J. Bauhinus* *Tithymalum aphyllum* vocat *Hist. Plant. Tom. III. Part. II. L. 34. p. 676.* & descriptionem ac iconem Imperati adhibet, Xabramque *Rhasis* eo recte refert:

Pluke-

Plukenetius Alm. p. 368, 369. non tantum Xabram & Tithymalum aphyllum *Imp.* sed & Fefel-Tavil *Alp.* & Tiru-Calli *Hort. Mal.* unam & eandem plantam statuit, & C. Bauhinum reprehendit, quod Fefel *Alp.* idem statuerit cum Pipere suo longo Floridano, cujus pictura habeatur in *Phytographia Tab. 215. f. 2.* cum ipse in duplicem, ni triplicem errorem eadem opera inciderit. Nam qui Tiru-Calli *Hort. Mal. Tom. II. f. 44.* cujus ipse novam, sed minime æque bonam figuram dedit *Phyt. Tab. 319. n. 6.* saltem iconem, si ipsam plantam non viderit, aspexerit, & cum figura Imperati contulerit, nunquam eandem plantam esse somniaverit. Idem valet de Fefel *Alp.* cujus figura de *Plant. Ægypt. Cap. 30. fol. 40. & Vestling. Obs. 30.* longe a Tithymalo arborecente caule aphylo *Pluk.* seu Tiru-Calli *Hort. Mal.* icone & descriptione differt. Nec audiendus est Vestlingius, qui & ipse Fefel Tavil Tithymalo aphylo *Imp.* conjunxit & Plukenetio hac in parte errandi forte ansam dedit.

Plukenetiana illa bona fide transcripsit *Rajus & Hist. suæ Plant. Tom. III. p. 428. num. 6.* inseruit, & denuo Tithymalum aphyllum *Imp.* & *J. B.* alio loco nempe *p. 433. n. 4.* ex J. Bauhino recensuit, referendo tamen ad Tithymalu marborescentem caule aphylo *Pluken.* Tiru-Calli vero ex *Horto Mal.* descriperat *Hist. Tom. II. p. 1710.* & Tithymalum Indicum frutescentem vocaverat.

Morisonus, vel potius Bobartus *Hist. Oxon. Part. III. p. 336. n. 12.* Tithymalum aphyllum *J. B.* synonymum fecit Tithymali myrtifolii arborei *C. B.* a quo longissime differt.

Tournefortius Inst. Rei. Herb. p. 85. Tithymalum nostrum vocat, Tithymalum arboreum Africanum; alia, præter J. Bauhini, synonyma caute omisit.

Recte autem observat *C. Commelinus Præl. Bot. p. 23.* „ Fefel caules varios „ ex eadem radice emittere, qui vix trium pedum altitudinem acquirant, cum „ Tiru-Calli unicum tantum truncum ex radice proferat, & in fruticem decem „ pedibus altiorem excrescat.” Fefel in Horto Elthamensi longius quidem, ad duos nempe & tres cubitos, procrevit, sed nunquam caudicem, Tiru-Calli & Tithymalli aphylli *Imp.* instar, formavit, verum hujus loco plures ei ex eadem radice sarmenta verius, quam caules, teretia, calamo non facile crassiora, lactiflua, ab imo ad summum ejusdem ubique crassitie nascuntur, viridia, aut ex viridi subfusca, in ramos vel sarmenta adversa, cum intermedio inter hæc locato, abeuntia, in se invicem implexa & non raro contorta, lævia, tuberculis & nodis destituta, foliis plane carentia; in qua planta nec mihi, nec aliis, quantum novi, flores adhuc visi.

Tiru-Calli planta est in Horto Elthamensi tres cubitos longitudine superans, caudice singulari, crassiore & robustiore, quam Tithymali aphylli Mauritanici *Imp.* ab imo ad summum usque per omnes ramos læte virente glabroque cortice vestito, nullis ad radicem ramis aut stolonibus enascentibus, cui non longe a basi rami & in his radiatim plures virgæ enascentur, in quarum interstitiis aliquæ alternato ordine prodeunt, quæ, tam hæ, quam illæ, versus summitatem graciliores fiunt, & in omnem partem arboris instar sparguntur, nullis vel paucis foliorum vestigiis nodosis notatæ. Ipsa autem folia perangusta & brevia sunt, & pauca tantum in summis ramulis nascuntur, virentia, aut ex viride purpurascentia, quæ omnia contrario modo se habent in Tithymalo *Imp.* & Fefel *Alp.* Flores nobiscum

Tithymalus Hibernicus, vasculis muricatis erectis.

300 T

Verbena officinalis L.

biscum nondum dedit, ei vero in Hort. Mal. plures e ramorum divaricationibus confertim prodeunt appinguntur, valde parvi & a Tithymalo aphylo *Imp.* plane diverfi.

Porro Tithymalus Canariensis frutescens Linariæ folio *Hort. Amstel. Part. II. p. 209. fig. 105.* nostro idem censendus non est. Folia is, quàm noster, habet longiora & utrinque angustiora, præsertim versus basim.

*TITHYMALUS HIBERNICUS, VASCULIS
MURICATIS, ERECTIS T.CCXC. F. 374.*

EX radice repente & perennante plures erigit caules pedales aut paullo altiōres, erectos, aut modice, exteriores nempe, in latera versos, non ramosos, teretes, fungosos & læves, coloris e viridi albicantis, lituris rubentibus hinc inde notatos, in quibus ab imo ad summum usque folia frequentia alterno ordine nascuntur, Laureolæ sempervirenti similia, sed minus crassa & rigida, superne glabra & nonnihil splendentia, e glauco saturanter viridia, subtus pallidiora, & tenui quadam vixque conspicua lanugine obsita, nullis ad margines, præterquam ad nervum averſa parte, pilis apparentibus. Quæ folia omnia ejusdem pæne magnitudinis sunt, exceptis imis, quæ minora & rotundiora observantur. Ceterum nervo medio albicante distinguuntur folia, subtus prominente, superne latente & excavato, a quo frequentes venæ obliquæ parallelæ decurrunt, pallidæ, tenues & non impressæ, sed in superficie folii hærentes.

Summi caules in umbellam desinunt e pluribus radiis constructam & pluribus ad basim foliis, tot nempe foliis, quot sunt umbellæ radii, seu florum & vasculorum pediculi, cinctam, iis, quæ in caule sunt, similibus, sed nonnihil minoribus; singuli vero radii bifariam rursus dividuntur, & ad divaricationes foliola gemella latiuscula, in pediculis vero divaricationum singulis bina alia minuscula folia apposita habent, quorum figura ex icone cerni potest. Proferunt autem caules quinque plerumque radios, e quinis radiatim expansis foliis prodeunt, subinde tamen, in robustioribus nempe & mediis caulibus, cujusmodi caulem figura nostra monstrat, unus alterve præter hos radius oritur, quibus unum alterumve folium proxime subter umbellam subjicitur, reliquis nonnihil majus.

Ceterum in singulis pediculis singuli nascuntur flores & vascula, ita ut gemina in singulis radiis sint, quæ tamen non omnia, sed alterutrum tantum, ad maturitatem plerumque pervenire solent, suntque vascula non proprie rugosa, sed multis aculeis mollibus armata, in tumidiore & extante præsertim capsularum parte, ad angulos enim læviora sunt, trigona & trisperma, ut aliorum Tithymalorum, quibus stylus infidet ad basim usque trifidus, & singulæ partes bifidæ rursus sunt, in extremitate tuberculis exiguis subfuscis terminatæ.

Vascula porro, licet satis crassa sint, non pendent, sed in tenuibus brevibusque pediculis surrecta stant, contra aliorum Tithymalorum plerorumque morem. Flos vasculo subjicitur luteolus, in quinque plerumque, subinde in quatuor crassiuscula peltata segmenta divisus, inter quæ surriguntur tenuia foliola viridantia tot, quot sunt peltata segmenta, in floris autem fundo stamina & apices latent plurima, e flore non, aut parum prodeuntia.

F f f f f

Sponte

Sponte nascitur in Hiberniæ montosis Munsteriensibus, unde viviradices misit D. Stephens, Botanices in Universitate Dublinensi Professor, pro Horto Elthamensi ornando, ubi, Sole Cancrum peragrante, altero a plantatione anno, nempe 1729. floruit & semina perfecit; quæ semina figura secunda & tertia, prima vero vasculum & flos separatim expressa sunt.

Caules præcisi copiosum lac stillant causticum, totaque planta, radices præsertim, ad venenositatem usque acris est, ita ut funesta symptomata ejus usum sæpe sequantur. Utuntur autem Hiberni radice hac in lacte decocta pro cathartico, ut refert Rajus *Hist. Plant. Tom. III. p. 666.*

Planta est ab omnibus, quot novi, Tithymali speciebus diversa. In *Phytolacio Sherardino* est Tithymali species a *D. Goiffon*, celebri Medico Lugdunensi observata, Tithymali Lugdunensis Laureolæ folio nomine, quæ foliis huic perquam similis est, at in umbella maximum observatur discrimen; ea enim multo ramosior est & magis divisa, foliis divaricationum angulis subjectis rotundis, Smyrnii perfoliati instar eos amplexantibus.

Tithymalus sylvaticus lunato flore *C. B. Pin. p. 290.* seu Tithymalus sylvaticus toto anno folia retinens *J. B. Hist. Plant. Tom. III. p. 671.* foliis quodammodo nostro accedit, verum ea minora, utrinque lanuginosa, & ad pediculum magis contracta sunt; umbella autem, flos & fructus plane diversa. Similior est quoad folia, Tithymalus montis Pollini, Amygdali angustiori folio pallido, hirsutus *Cup. Hort. Cath. Suppl. Alt.* nisi quod ea glabra non sint, sed utrinque lanuginosa. In ceteris vero multum differt, nam planta est longe altior & ramosior, primum in quinque radios, cum totidem foliis, dein in ternos, hinc in binos divisa & subdivisa, floribus tetrapetaloidibus, e quibus vascula ab initio pendent, plene autem matura erecta stant, rotunda & non angulosa, Tiliæ fructus forma, lanuginosa, non verrucosa, nec aculeata:

Igitur cum ab aliis speciebus plane differat, & extra Hiberniam, (quæ enim loca in Anglia natalia, ex observatione Doodyana in tertia Synopsis Rajanæ Editione, memorata sunt, ulterior aliorum observatio nondum comprobavit, ut Doody alienam plantam vidisse videatur) adhuc observata non sit hæc species, descriptionem & figuram ejus apud transmarinos Rei Herbariæ auctores frustra quæras.

Prima ejus mentio facta est in *Phytologia Britannica*, Tithymali Hibernici nomine; dein iterata ejus mentio facta fuit in *Cat. Horti Oxon. Edit. Alt.* Tithymali Hibernici tuberosi, sive *Makinboy*, titulo. Simili nomine, omissa tantum tuberosi appellatione, recensetur a *Merreto in Pinace* & *Rajo in Cat. Plant. Angl. inque Syn. Ed. Prima*; in *Secunda vero Editione p. 183.* nimis quam brevis & superficialia ex sicca adjicitur descriptio, quæ repetitur in *Hist. Plant. Tom. II. App. p. 1888.* Plura non reperio de hac planta, nisi quod eodem cum Hort. Oxon. nomine recensetur a *Plukenetio in Alm. Bot. p. 371.*

TOXICODENDRON RECTUM, FOLIIS MINORIBUS GLABRIS T. CCXCI. F. 375. F. 376.

ARBOR hæc, quin totum hoc genus, mas est & foemina. Utraque caudice recto est, satis robusto, nullis e radice enascentibus sarmentis, cortice vestito e cinereo subfusco. Cum hæc scriberem, plantæ erant quinquennales, caudice duos circiter digitos crasso, altitudine fere tricubitali, paullo supra sui medium in plures ramos quoquoersus spectantes brachiato. Sexus ratione in foliis quædam differentia observatur; mas enim (Fig. 375.) folia habet aliquanto latiora & longiora, in acutiorem mucronem producta, pediculos virentes: foemina vero (Fig. 376.) folia gerit breviora & obtusiora, pediculis rubentibus hærentia. Utriusque folia utrinque glabra sunt & venosa, superne læte viridia, subtus nonnihil pallidiora. Terna vero in eodem pediculo nascuntur, pendula & modice reflexa, quorum nervus in lateralibus foliis non mediam folii partem, ut in extremo, secat, sed ad latus, partem nempe folii internam, vergit.

Sub foliis tam in mare, quam in foemina, e foliorum pediculorum alis flores racematim digesti nascuntur: mari quidem majusculi, e luteolo albicantes, quibus apices inhærent lutei, tot, quot sunt petala, staminibus vix conspicuis infidentes, absque embryone & absque stylo: foeminae minusculi sunt flores, herbaei, staminibus & apicibus destituti, quibus embryo in medio, cui duo, subinde tria puncta nigra styli loco imponuntur. His fructus succedunt rotundi, Coriandri feminis magnitudine & figura, quinque lineis striati, qui toto anno in stirpe ad florum novorum usque proventum permanent, quo tempore cuticula exterior abscedere solet, & materia cretacea, totidem lineis impressis distincta, in conspectum venit, qua ablata grana cinerea dura, cornea inveniuntur, singula in singulis, subrotunda, parte superiore leviter divisa & velut reniformia, quæ num. 1. flores autem foeminei num. 2. seorsum exprimuntur. Tam illi, quam hi flores in quinque, subinde in quatuor tantum æqualia segmenta ad basim usque dividuntur, calyce posterius minutissimo, in laciniis exiles, petalorum numero respondentes, secto excepti. Petala hæc in mare seorsum non decidunt, nec facile a se recedunt, pentapetalos tamen esse, divisio profunda, & flores foeminini, quorum petala separata decidunt, suadent. Odor masculinis tenuis & suavis, florem Convallium referens: foeminei inodori sunt.

Sole e Geminis in Cancrum transeunte florent hæc stirpes, quæ nobis natæ sunt e feminibus ex America Septentrionali transmissis.

A Toxicodendro vulgari latifolio differt, primum, quod illud sit planta minus robusta, caudice minus firmo, cortice punctato cinereo vestito, e quo, immo & ex ipsa radice, stolones & sarmenta, & non raro fibræ radicosa, velut in Hedera, enascuntur: dein, quod folia illius sint altero tanto ampliora, minus glabra, subtus tenui lanugine obsita, quodque foliorum pediculi sint multo longiores, quam in hac specie. Porro illius folia per margines plerumque, quamvis obiter, sinuata sunt. Fructus etiam in illo major est.

Vulgare illud primo, sed nimis breviter, descripsit *Cornutus in Plant. Canad. Hist. Cap. 40. p. 96.* Ederæ trifoliæ Canadensis titulo: Figura est foeminae, in
qua

qua folia juſto minora, nec margines ſinuati exhibentur. Melius ea expreſſit *Muntingius Phytogr. Tab. 60.* Vitis Canadenſis nomine. Sed non placent flores majores, & ut videntur, maſculini fructui in eadem planta appiſti, quaſi in eadem ſtirpe & ex eodem loco naſcerentur. Cornutus ſœmineos tantum, eoſque ſatis bene, expreſſit flores. *Tournefortius* maſculos tantum notavit flores, nec ſexus differentiam advertit *Inſt. Rei Herb. p. 610. Tab. 381.*

*TOXICODENDRON AMPLEXICAULE, FOLIIS
MINORIBUS GLABRIS.*

HUJUS figuram, ut non neceſſariam, omittimus, nam foliis, floribus & fructu præcedenti plane ſimile eſt; differt in eo, quod plures ex eadem radice caudices & ſtolones proferat, qui & rami inde naſcentes ſibi incumbunt & invicem convolvuntur, & hac ſola ratione differt ab illa ſpecie. Mas eſt & ſœmina, illius inſtar: fructus juniores ſubhirsuti ſunt, velut in illa ſpecie: flores maſculi majores, ſœminei minores, illius inſtar. Eodem tempore floret & fructus profert.

Plantas ſcandentes & caulibus vicina amplectentes amplexifolias vulgo dicunt Herbariæ rei Scriptores, improprie, ut reor; quare amplexicaulem vocavi hanc ſtirpem.

*TOXICODENDRON FOLIIS ALATIS, FRUCTU
RHOMBOIDE T. CCXCII. F. 377.*

CAUDICE recto cinereo lignoſo, abſque ſarmentis (in fictili quidem nobiſcum) e radice enaſcentibus, primæ rectæ ſpeciei inſtar, aſſurgit, & eandem magnitudinem & craſſitiem obtinet hæc ſpecies, ſed minus in ſummitate eſt ramoſa. In foliis vero non tantum a præcedentibus, ſed reliquis hujus generis ſpeciebus maximum diſcrimen obſervatur; ea enim non trifoliata ſunt & pendula, ſed alata & ſurrecta, quatuor nempe & quinque (ſubinde plures) utrinque in eodem pediculo alæ, cum impari in extremo pinna obſervantur, ſurrectæ & modice marginibus inclinatis concavæ, ſuperne virides & glabræ, ſubtus pallidiores & tenui lanugine (quæ in ſiccata planta evaneſcit) pubeſcentes, per margines integræ, aut leviter ſubinde ſinuata, venis obliquis ſuperficialibus exarata, nervo medio ad latera interiora inclinante, ſuprema autem impar pinna in æquales partes a vena media dividitur.

Foliorum pediculi oblongi ſunt, purpurei, in ſummis ramis quoquoſum ſpectantes, e quorum baſi in pediculis oblongis virentibus plurimi flores in ſpicam racemoſam digeſti naſcuntur, parvi, herbacei, pentapetali, calyce parvo quinqueſido excepti, in quorum medio embryo & ſtylus exiguus, tribus capitulis virentibus terminatus, ſedet, ſtamina vero & apices deſunt, nec maſculos flores videre contigit, cum duæ arbores, quas Hortus Elthamendiſis habet, ſœminæ vel fructiferæ tantum ſint. Ceterum magis numerosos, quam præcedentes ſpecies, profert fructus, nam e ſingulis fere foliorum alis fructus enaſcuntur. Porro fructus a prioribus & aliis ſpeciebus in eo differt, quod non prorfus rotundus ſit, ſed leniter

P. 589.

T. CCXCI.

F. 375.

F. 376.

Toxicodendron rectum, foliis minoribus glabris.

P. 390.

F. 377.

T. CCXCII.

Toxicodendron foliis alatis, fructu rhomboide.

1797

1797

Geneseeensis folia etc.
in Juncus thymoides

niter compressus, ex ovato rhomboides, non striatus, sed glaber & splendens, Lacrymam Jobi figura, lævore & colore per maturitatem æmulans. Membrana vero exteriori lucida remota substantia, ab initio quidem pulposa, non tamen veræ baccæ instar succulenta, per maturitatem autem arefcens, cretacea, striata obvenit, pauca, reticulo fibroso intertexta, in qua officulum latet, quam in prioribus speciebus aliquanto majus, fulcatum & veluti bipartitum, quod num. 2. at 1. reticulum seorsum exhibetur.

Serius, quam vulgaris & præcedentes, hæc species floret, circa Junii nempe mensis medium & finem. Patria est eadem: ceterum in palustribus nasci dicitur.

Arborem Americanam alatis foliis, succo lacteo venenatam dixit *Pluk. Alm. p. 45.* cujus folii figuram dedit *Phytogr. Tab. 145. fig. 1.* quæ, quam nostra, breviora sunt, desumpta nempe ex inferioribus. In *Mant. p. 24.* foliis, addit, terebinthinis; accedunt enim ad Terebinthum peregrinam, fructu majore Pistaciis simili, eduli *C. B.* nisi quod magis sint mucronata. Quæ de Synonymis in *Almagesto* conjectat Plukenetius dubia sunt & aliena: *Pisonem* consulenti patebit Ahoay-miri & Tangaracæ, præter deleteriam facultatem, nil commune esse cum hac arbore. Nec certiora affert in *Mantissa p. 24.* de Quauxiotl *Hernandez* apud *Recch. p. 406.* Figura modum nascendi non male quidem repræsentat, sed folia pinguntur alterna & fructus reniformes cruciatim digesti, nec descriptio respondet. Arbor vero, quam conjecturaliter etiam recenset, peregrina Romæ in quodam Horto Columnensi, similis in totum Rhoi, quæ Sumach dicitur, foliis lacte manantibus *Cæsalp. App. Cap. 5. p. 19.* si conjecturæ locus, melius quadrare videtur Rhoi quinquefoliæ Sinarum lactescenti, rachi media alata, foliis molli hirsutia pubescentibus *Ejusd. Pluk. Amalth. p. 183.* Ceteroquin Arbor Americana venenata, Juglandis folio *Petiv. Hort. Sicc. Raj. Hist. Plant. Tom. III. App. p. 242. n. 102.* Toxicodendro nostro eadem videtur, quamvis folia, quam Juglandis, minora multo sint.

Hæc porro species est, quæ breviter describitur, & cujus noxiæ qualitates recensentur in *Transf. Phil. Num. 367. p. 145. & seqq.* sub Arboris, cujus lignum venenatum sit (*Poyson Wood Tree*) nomine, hinc, cum & aliæ species Arborum venenatarum nomine innotuerint, factum est, ut Toxicodendri nomen huic generi imposuerit *Tournefortius Inst. R. Herb. p. 611.* quamvis deleteriæ facultatis nulla adhuc experimenta certa prostant, cum non tam interne, quam externe tantum noxa inde percepta fuerit, ab effluviis nempe vaporosis, unde oculi & facies, quin & ipsæ manus inflammantur. Folia quidem hujus & præcedentis speciei gustata urere & linguam inflammare novi, alia vero experimenta non feci, nec a contrectatione plantæ noxam aliquam percepi.

Rami præcisi lac manant, sed modice, quod in atrum tranfit & capillos denigrare dicitur.

Non erat animus, nec cogitatio subibat, immo si subiisset, copia non erat colligendi lacrymam; postea vero quam hæc scripseram, *Kæmpferi* pervolvens *Amænitates Exoticas*, adverti *Sitz* vel *Sitz dsju*, i. e. *Sitz* plantam, vulgo *Urus*, seu *Urus noki*: Arborem verniciferam legitimam, folio pinnato Juglandis, fructu racemoso Ciceris facie *Fasc. V. p. 791. 792.* item *Fasi noki*: Arborem verniciferam Spuriam sylvestrem angustifoliam *Ibid. p. 794. 795.* (a qua illa non nisi cul-

tura differt) esse simillimam, & quidni indubitanter dixerim, eandem cum nostra plantam. Non ita multi sunt anni, quod innotuerit verum Tartaricum *Gin-seng* nasci etiam in Canada, Nova Anglia & Marilandia, (vid. Lettr. Edif. & Cur. Tom. X. p. 172. Act. Phil. Angl. Num. 337. p. 237. & seqq. Vaill. Serm. de Struct. Flor. p. 43. & Lafitau Memoire concernant la precieuse plante de Ginseng de Tartarie;) & superius etiam demonstratum est, Phytolaccam nostram Mexicanam baccis sessilibus videri eandem cum *Sjooriku*, vulgo *Jamma Gobó* Japonum: (conferantur etiam *Kakusju*, vulgo *Kawara fisági*: Arbuscula foliis lappaceis, nonnunquam auriculatis, flore pentapetaloide, filiquis prælongis angustis, semine reniformi tenuissimo, utrinque barbato *Kæmpf. Amæn. Exot. Fasc. V. p. 841. 842.* & *Bignonia Urucu* foliis, flore fordide albo, intus maculis purpureis & luteis asperso, siliqua longissima & angustissima *Cæt. Hist. N. Car. p. 49. F. 49.* (cur videatur infolens, Arborem verniciferam nasci in America plagis, eadem cum Japonia latitudine gaudentibus, Nova nempe Anglia, Virginia & Carolina. Quæ commoda in colonias Anglicas vel ex hac arbore, reliquisque speciebus (nam similem lachrymam fundunt) vel ex radice illa redundatura sint, ipsæ prospexerint. Nec forte inutilis suspicio & perquisitio fuerit, num & frequentissimæ nunc forbillationis *Thea* in illis oris reperiri queat. Mihi quidem, si non possit inveniri, videtur operæ pretium fore, ut quacunque impensa regiones illæ conquirant *Theæ* fruticem, cum nullum sit dubium, quin æque bene, ac apud Sinas & Japonos, proventura sit, de eo vero nemini non constare queat, *Theam*, modo rite colligatur & siccet, ob itineris commoditatem meliorem inde in Europam afferri posse. Mirum autem tantam plantam ad nos nondum pervenisse, cum jam a quadraginta & amplius annis, nempe anno 1687. hujus arbusculas sedecim ex Japonia per Georgium Meisterum miserit in Hortum Promontorii Bonæ Spei Andreas Cleyerus, ut testatur Meisterus in Tractatu, quem de Itinere suo & Plantis in Japonia & Java majori visis, conscripsit lingua Germanica p. 227.

Ceterum historiam Verniciferæ arboris Japonicæ, diligenter & accurate more suo exsequutus est laudatus *Kæmpferus*, cujus & descriptio & figura, quin & planta ficca, quæ in Japonia lecta servatur in Phytophylacio Sherardino, nostræ huic speciei examissim quadrat; id tantum, sexus nempe differentia, prætervisa fuit auctori: Quoniam autem ille liber non in omnium his in locis, multo minus in America, manibus versatur, non alienum videtur, si qui, quorum interest, hæc legerint, ut norint, quæ ille de collectione & præparatione Vernicis illius habet, hoc loco transcribere.

„ Cortex, inquit, arboris cultro crenatus lacteum fundit liquorem, humore
 „ crySTALLINO, ex aliis ductibus stillante, permixtum, qui ad aëris contactum ni-
 „ grescit. Eundem furculi divulsi, foliorum pediculi & nervi produnt, nullius
 „ gustabilis qualitatis participem, nisi calefacientis sine acredine. Venenatos ta-
 „ men spiritus hæc arbor exhalare dicitur, vehementer adeo, ut pueris circa
 „ eandem commorantibus exanthemata in corpore pariant, qualia etiam ligna
 „ tractantes alii, non omnes, (quod convenit cum observatione Dudlejana in Act.
 „ Phil. Num. 367. p. 146) experiuntur. Collectio *Urusji* five Vernicis, ut insti-
 „ tuatur, caudices præcipue triennes, paucis crenis vulnerandi sunt, ex quibus
 „ stillans liquor subinde excipitur, iterata in recenti loco sectione, donec exsuccum
 „ marce

„ marcescant.” (Observandum ex relatu Auctoris pag. 794. Japonenses in cul-
 ta arbore collectionem lacrymæ instituere, non in sylvestri, ceu quæ parcissimam
 fundit, ut eam colligere non sit operæ pretium.) „ Emulli atque omni succo orbati
 „ caudices illico amputandi sunt; sic nova e radice provenit soboles, quæ trien-
 „ nis facta, collectioni denuo subjicitur. Colitur frequens in provinciis *Tsi Koc-*
 „ *ko* & *Figo*, in quibus inserti agris scapi radices agunt, & caudices edunt, post
 „ triennium vernicem suppeditantes. Optima regionis, quin totius mundi, ver-
 „ nix perhibetur circa urbem *Fassino* colligi. Vernicem Ceres Japonica largitur
 „ oppido nobilem & pretiosissimam, sed admodum parcam, nec pro operibus,
 „ quæ regio construit, sufficeret, nisi prius cum *Nam Rack*, i. e. Vernice ignobi-
 „ liore ex Siamonia inventa pro basi illinerentur. Siamensis Vernix promitur in
 „ provincia *Corfama* & regno *Cambodia*, ex arbore Anacardo, incolis *Tonj*
 „ *Rack* dicta, cujus fructus Officinis nostris Anacardium dictus, *Luk Rack*, liquor
 „ *Nam Rack* appellatur. Perforatus truncus, immisso tubulo, tanta copia fun-
 „ dit liquorem, ut *Sine*, *Tunquino* & *Japonia* pro deliniendis utensilibus suffi-
 „ ciat. Quin jam Bataviam & alia Indiæ loca, vasis ligneis inclusa appellit; ut
 „ mirer, cur non etiam invehatur Belgio? Vernix nativa vix præparatione indi-
 „ get. Japonica per duplicatam chartam subtilissimam, telæ araneorum pæne si-
 „ milem, & eam in rem singulariter constructam, docta enchirisi torqueri solet,
 „ ut a particulis heterogeneis & crassioribus mundetur; mundatæ pauxillum
 „ admiscetur (centesima fere pars) olei *Toi* dicti, ex fructu arboris *Kiri*. Sic va-
 „ sibus ligneis indita per Japoniam venalis transvehitur, sine periculo expiratio-
 „ nis, nisi in superficie, quæ statim nigricante tensa cuticula obducitur. Prostat
 „ non sincera modo, sed & colorata, vel Cinnabari nativa Sinensi, (quam Bata-
 „ vi antea, nunc Sinenses advehunt) vel atramenti popularis materia. Utraque
 „ Japonica & Siamensis Vernix venenatum expirat halitum, ex quo labia tume-
 „ scunt, & caput dolet, unde in deliniendo artifices strophio os & nares obligant.
 „ Legi in hanc rem merentur quæ de Vernice Sinensi & noxiis ejus exhalationibus
 „ prostant in *Transact. Phil. Num. 260. p. 525. & Num. 274. p. 947.* Quæ con-
 „ gruunt cum ligni *Toxicodendri* resinoso liquore & ejus noxia qualitate, vel solo
 „ tactu, vel per evaporationes communicata, observata in America Septentrionali
 „ a *Paul. Dudley*; vid. dictæ *Trans. Num. 367. p. 145. 146.*

„ Fructus, porro inquit *Kæmpferus*, utriusque Verniciferæ arboris, una cum
 „ arboris *Sindan* baccis tusi & cocti, calentes prelo submissi sebum linquunt minus
 „ foetens, adeoque pro fundendis candelis aptius, quam quod ex baccis utriusque
 „ Lauri *Taab* & *Tsuns* excutitur.

Ceterum jam ante *Kæmpferum* arboris illius Japoniæ figuram dedit *Cleyerus*
Eph. Germ. Dec. II. An. 5. 1686. Obs. 40. p. 79. fig. 12. nomine Arboris Japo-
 nensis, *Faswoky* five *Namra* dictæ, sed minus bonam, nec descriptio ejus accurata
 est. Lacrymam incolas cum oleo ex nucibus *Kokos* expresso diluere dicit; an
 vere, nos latet. Forte diversi præparandi modi sunt.

*TRIOSTESPERMUM LATIORE FOLIO, FLORE
RUTILO T. CCXCIII. F. 378.*

TRIOSTESPERMUM est plantæ genus herbaceum, floribus monopetalis tubulosis, in quinque subrotunda segmenta divisus, calyce quinquefolio inclusis, & una cum calyce summo embryoni innascentibus, qui dein in fructum abit subrotundum, carnosum, in quo tria latent semina ossea (unde nomen) subtriquetra, parte superiori latiora, inferiori angustiora.

Caules huic speciei bipedales, teretes, pallide virentes, lineis quatuor viridioribus, a geniculis ad genicula ductis, distincti, pilosi, ad quorum genicula sat longis intervallis folia nascuntur conjugata, ad basim connata, & a caule perforata, molliter pilosa & subhirsuta rugosaque, superne dilute viridia, inferne pallidiora, basim versus sinuata, non crenata, per margines vero subinde undata, in media & superiori parte latiora & longiora, basim caulis versus breviora & obtusiora, e quibus alia quædam minora, in inferiori caulis parte conspicua, nascuntur. Folia autem majora palmum & amplius longa, tres plerumque uncias lata sunt.

Ceterum caules plures ex eadem radice prodeunt, & singulis annis emoriuntur, novis ex eadem radice quotannis enascentibus, qui post quartum a satione annum flores nobis tulerunt verticillatim ad genicula digestos, monopetalos tubulosos, conniventes, in quinque segmenta subrotunda, crassiuscula, æqualia, sed inæqualiter locata, divisos; inferius enim ita locatur, ut nonnihil brevius videatur lateralibus, & hæc etiam duobus superioribus nonnihil breviora videntur, ut irregulares veluti flores fiant, Echioïdis Rivini proxime similes, extus intusque tenui villo obfiti, coloris purpurei obscurioris, qui interiori parte, ob minuta albicantia, puncta nonnihil dilutior est. Segmenta florum, ut dictum, subrotunda sunt, ab initio leniter cava, postea vero plana. Flores cito decidunt & super folia sæpe recubant. Stamina tot, quot floris segmenta, e tuba floris oriuntur, & apices oblongos gerunt. Stylus simplex tubam floris perfodit & in capitulum rugosum viride definit. Calyx ab initio contractus, ad floris vero apertionem expansus & in quinque oblonga angusta segmenta ad basim usque divisus, tenuiter, ut flores, villosa, plana, subinde leniter carinata, coloris e viridi obscure purpurascens, quorum duo inferiora reliquis aliquantum majora sunt, & irregularitatem floris, si vera sit, augment. Singuli verticilli e sex ordinarie floribus constant ternis floribus urrinque versus longitudinem folii positus, quibus contrario situm, nempe versus folii latitudinem ad basim embryonum, ad singulos ternarios ligula foliacea utrinque ad latus apponitur, ita ut ad singulos verticillos quatuor istiusmodi ligulæ observentur.

Tam calyx, quam flos, ut supra demonstratum, summo insident embryoni, ovatae figuræ, tenuiter villosa, in tria loculamenta divisus, in quibus semina minuta gracilia continebantur. Hi vero embryones prioribus annis ad maturitatem non pervenerunt; sequentibus magnitudine aucti fructus dederunt, ex rotundo obtuse triquetros, saturatim ab initio virentes, postea lutescentes, qui in carnosa cute, non molli & succulenta (plene autem maturos examinare occasio non fuit) tria inclusa habebant semina ossea, nigricantia (per siccitatem cinerea) profunde striata,

F. 378.

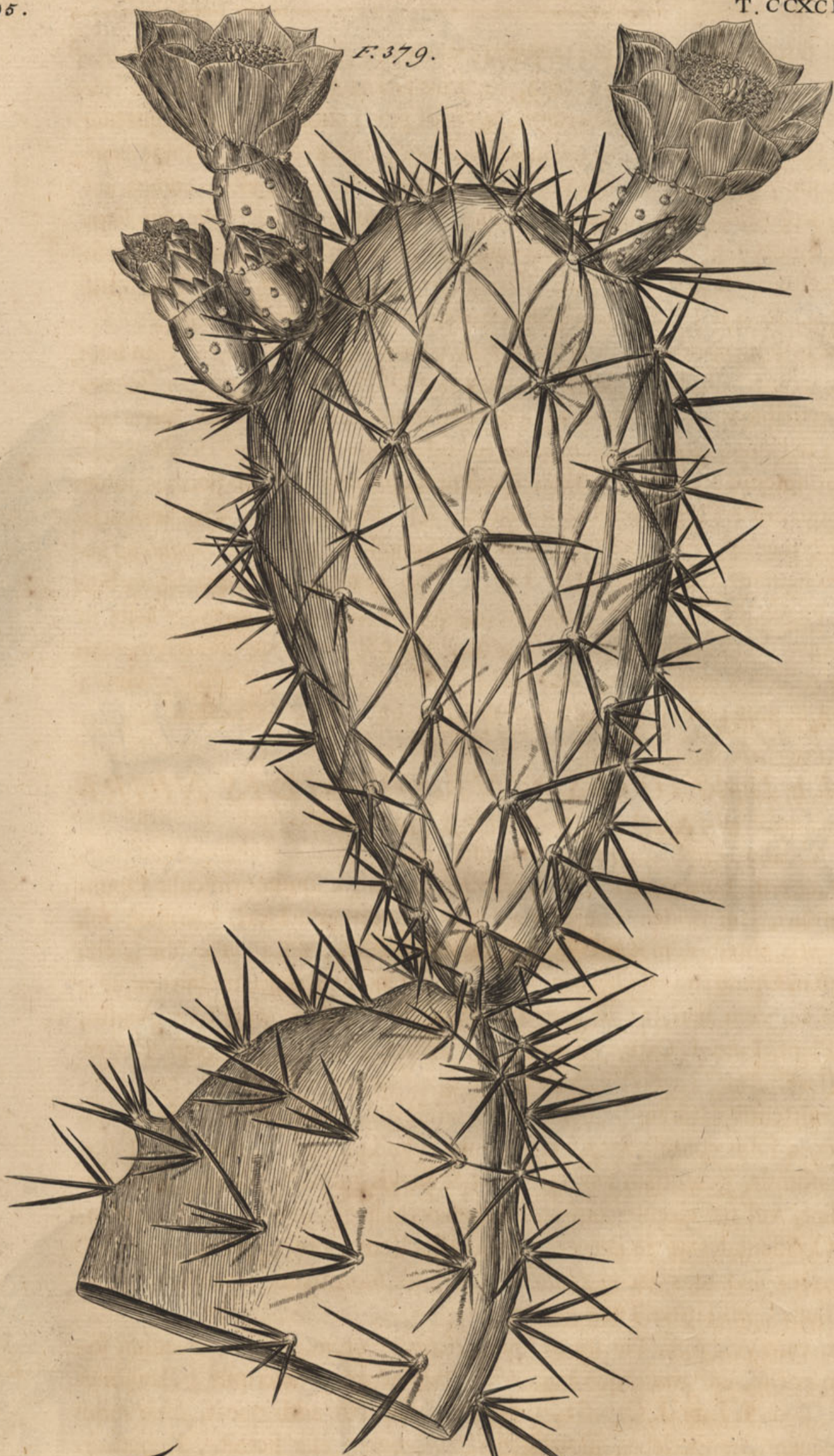
Triosteospermum latiore folio, flore rutilo.

TRIOSTEGIA FLORE FOLIO. FLORE
RO. CCXCIII.

TRIOSTEGIA...
tabulata. In...
...
Caulis...

TRIOSTEGIA FLORE FOLIO. FLORE
RO. CCXCIII.

F. 379.

Luna elatior, spinis validis nigricantibus.

striata, vel fulcata potius, obtuse triquetra, parte exteriori subrotunda, interiori utrinque, velut in Convolvulis, resecta, superius latiora, inferius angustiora. Calyx summo fructui tum adhuc inhærebat, e viridi purpurascens. Fructus quatuor, quinque & sex e foliorum sinu nascebantur, in superiori caulium parte bini tantum, tenui villo obsiti. Sub autumnum hi maturescunt, flores autem æstate comparent.

Figura marginali 1. & 2. flores aliquot sine & cum calyce, 3. embryonum semina, 4. & 5. embryones transversim secti cum & absque calyce, 6. caulis pars inferior cum fructibus, 7. & 8. fructus seorsum integri & cum calyce, 9. fructus transversim sectus, 10. 11. 12. & 13. officula vario situ separatim designata sunt.

Hujus plantæ mentionem fecit *Bobartus Hist. Oxon. Part. III. p. 535.* in fine: „Semina, inquit, alterius hujus generis majora a *D. Banister* accepimus, qui Solanum verticillatum latifolium molle, floribus obsolete rubris, baccis luteis apellavit; sed cum planta penes nos non sit, ideo impræsentiarum de ea ἐπέχω.” Descripserat autem antea num. 8. aliam speciem angustiore folio & floribus luteis præditam, quam Periclymeno affinem plantam Virginianam, floribus ochroleucis, fructu Periclymeni vulgatoris dixit, & Solani somniferi nomine a *Banistero* accepit, cujus figuram dedit Sect. XIII. Tab. 1. Ser. 3. num. 8. in qua figura bini tantum ad singula genicula flores exhibentur, cujus etiam icon ad siccam facta in *Phyt. Pluken. Tab. 104. f. 2.* ubi & in *Almag. p. 287.* vocatur, Periclymenum herbaceum rectum Virginianum, *Dr. Tinkar's Weed* vulgo. Quam longe vero a Periclymeni & aliis plantarum generibus differat, ex ante dictis constat.

TUNA ELATIOR, SPINIS VALIDIS NIGRICANTIBUS T. CCXCIV. F. 379.

VULGAREM Tunam, Ficus Indica vulgo dictam, aliquibus ridicule Opuntiam dici, jam pridem libere annotavit Gesnerus de Hort. German. fol. 258. Opuntia autem nomen est Plinii Nat. Hist. Libr. 20. Cap. 18. ubi „circa Opuntem Opuntiam esse herbam refert, etiam homini dulcem, mirumque e folio ejus radicem fieri, ac sic eam nasci.” Quæ mutuatus est e Theophrasto, qui Hist. Plant. Libr. I. Cap. 12. postquam miram Ficus Indicæ (sub Katou-Alou in *Hort. Mal. Tom. III. p. 73.* descriptæ & depictæ) „e ramis radices demittentis naturam demonstrasset, simile quid, vel potius quodammodo mirabilius in foliis contingere refert herbulæ cujusdam circa Opuntem, ut tradatur, nascentis, quæ etiam cibo grata sit & suavis gustus.” Quæ quam longe a Tuna absint, vel me tacente constat, ne memorem hoc plantæ genus ante inventas Indias Occidentales nec in Bœotia, nec in aliis Veteris orbis provinciis glivisse. Quidni ergo explodamus incongruum Opuntia & substituamus patrium, quod est Tune, Tunas, vel latine Tuna nomen.

Quoniam vero vulgarem Tunam ejusque nascendi morem, florem, fructum, folia & eorum partes, externas æque ac internas, tam accurate descripsit J. Bauhinus Hist. Plant. Tom. I. Libr. I. Cap. 81. p. 154. ut nihil fere addi queat, ideo mihi in hac & sequentibus speciebus quoad generalia breviori esse licebit. Robustior autem & elatior, quam alia quæcunque, ex mihi notis Tunis, hæc species visa fuit, humanam proceriorem, in planta circiter septenni, altitudinem superans,

H h h h h

foliis